

ازدواج سنتی یا مدرن؟

در ازدواج مدرن فرد، رابطه را به قصد ازدواج ولی بدون هیچ تعهد واقعی آغاز می‌کند و فقط در موارد اندکی آن را با تعهد ازدواج رسمی به پایان می‌برد، در حالی که در ازدواج سنتی از همان ابتدا فرد تعهد خودش را با خواستگاری رسمی نشان می‌دهد.

در ازدواج مدرن فرد، رابطه را به قصد ازدواج ولی بدون هیچ تعهد واقعی آغاز می‌کند و فقط در موارد اندکی آن را با تعهد ازدواج رسمی به پایان می‌برد، در حالی که در ازدواج سنتی از همان ابتدا فرد تعهد خودش را با خواستگاری رسمی نشان می‌دهد.

به گزارش سلامت نیوز به نقل از چارودیواری ضمیمه روزنامه جام جم، یکی از موضوعاتی که این روزها کمتر به آن توجه می‌شود و اتفاقاً یکی از عوامل اصلی بروز طلاق و متارکه همسران جوان است، سبک نادرست ازدواج یا همان ازدواج‌های غیرسنتی یا مدرن است. ازدواج‌های مدرن یا شبه‌مدرن از این جهت نادرست است که دختر و پسر بدون اطلاع خانواده و به دور از تجربیات والدین، خودشان انتخاب می‌کنند، خودشان تصمیم می‌گیرند و جالب آن که با اعتماد به نفس بالایی هم پای سفره عقد می‌نشینند و وقتی که مزدوج شدند و آتش عشق‌شان فروکش کرد، تازه به این فکر می‌افتند که داشته‌های شریک زندگی‌شان نمی‌تواند تامین‌کننده نداشته‌هایشان باشد. معمولاً تجارب نشان می‌دهد در این سبک ازدواج‌ها، نه فقط خواسته‌ها تامین نمی‌شود، بلکه باید با نداشته‌های همسر نیز کنار بیایند.

در نتیجه این جوانان امروزی، به جای ارزش نهادن به آنچه خود انتخاب کرده‌اند، راهی دادگاه شده و تقاضای طلاق می‌دهند، اما پرسش اینجاست چه شده است که جوانان امروزی از ازدواج به سبک سنتی گریزانند؟ مگر این سبک ازدواج چه معایبی دارد؟

از جمله نظرات دخترها و پسرهای امروزی در مورد ازدواج به سبک سنتی این است، پسرهای امروزی بر این باورند که چون مادرانشان در محیط اجتماع حضور کمتری داشته و از واقعیات جامعه امروز بی‌اطلاع هستند و حتی نمی‌توانند یک‌سری از مشکلات و مسائل ابتدایی نسل جوان را درک کرده و حل مساله کنند، پس قابلیت انتخاب دختر مناسب حال آنان را ندارند. دختران هم بر این عقیده‌اند که وقتی در محیط جامعه حضور پررنگی دارند، می‌توانند به تناسب خواسته‌هایشان پسری در خور شأن خود انتخاب کنند. درواقع اغلب دختران امروزی بر این باورند، ازدواج به سبک سنتی موجب شده است که خانه‌نشین شده و قدرت کافی برای انتخاب همسر ایده‌آل را نداشته باشند و همین عامل را یکی از علل تاخیر یا انصراف قطعی از ازدواج می‌دانند.

دکتر نصیر عابدینی، روان‌شناس در این‌باره می‌گوید: با این که احتمال طلاق عاطفی یا قانونی در ازدواج سنتی مثل هر نوع ازدواج دیگری وجود دارد و برخی خانم‌ها در این روش ازدواج، قدرت‌گزینهش کمتری دارند، اما این سبک ازدواج اگر بدرستی و نه ناقص اجرا شود، به دلایل متعددی، از ازدواج‌های مدرن و شبه‌مدرن امروزی بهتر و پایدارتر است.

مقایسه ازدواج‌های سنتی با مدرن

این روان‌شناس با اشاره به این که بسیاری از ازدواج‌های بظاهر سنتی ما باطنی کاملاً مدرن پیدا کرده و هرچه ما بیشتر در ایران و جهان به سمت مدرن‌سازی ازدواج پیش رفته‌ایم، درصد طلاق بیشتر شده است، به مهم‌ترین دلایل استحکام ازدواج سنتی اشاره می‌کند و می‌گوید: یکی از دلایل موفقیت در ازدواج سنتی، غربال اولیه برای انتخاب شریک زندگی است که از سوی فردی غیر از جوان در آستانه ازدواج صورت می‌گیرد، یعنی شریک زندگی آینده یک جوان معمولاً پس از گذر موفق از مرحله یا مراحل‌گزینهش مقدماتی یک همجنس (مثلاً مادر، خواهر، خاله پسر یا برعکس پدر دختر و...) انتخاب می‌شود. همین امر بظاهر ساده باعث می‌شود بسیاری از انتخاب‌های احساسی و ظاهرینانه به کنار رود و فرد عقلانی‌تر انتخاب کند. همچنین بسیاری از زوایای پنهان دختر و پسر که معمولاً از تیررس دید جنس مخالفشان خارج است، فراچنگ چشمان یک همجنس و به دور از هرگونه هیجانات معمول بین دو غیرهمجنس سنجیده می‌شود.

در ازدواج مدرن فرد، رابطه را به قصد ازدواج ولی بدون هیچ تعهد واقعی آغاز می‌کند و فقط در موارد اندکی آن را با تعهد

ازدواج رسمی به پایان می‌برد، در حالی که در ازدواج سنتی از همان ابتدا فرد تعهد خودش را با خواستگاری رسمی نشان می‌دهد.

دکتر عابدینی ادامه می‌دهد: در ازدواج، بحث شناخت طرف مقابل بسیار اهمیت دارد. این مهم در ازدواج سنتی به یک نحو صورت می‌پذیرد و در ازدواج مدرن به نحو دیگر. در ازدواج سنتی فرد پس از خواستگاری رسمی اولیه، شرعا می‌تواند برای شناخت طرف مقابل ده‌ها جلسه معارفه رسمی و غیرگناه آلود در درون یا بیرون منزل داشته باشد و تحت اشراف والدین این امر خطیر را به نحو خدایسندانه به انجام رساند، اما در ازدواج مدرن وضع تا حدی متفاوت است و در بسیاری موارد دختر و پسر این شناخت را معمولاً بدون اطلاع والدین و البته در خلوت کسب می‌کنند. با این وصف، تقریباً شناخت ما از طرف مقابل در ازدواج مدرن، عاری از خطا نیست و بشدت هیجانانگیزی و غیرجنسی در ارزیابی ما از طرف مقابلمان موثر است. به عبارت دیگر شناخت ما شناخت واقعی نیست؛ هرچند با فعال کردن سازوکارهای دفاعی‌مان به دفاع از واقعی بودن شناخت خود بپردازیم!

این روان‌شناس تصریح می‌کند: البته در ازدواج سنتی و جلسات معارفه رسمی نیز ممکن است به شناخت احساسی و غیرواقعی دچار شویم، اما با حضور خانواده و کمک عقلانیت می‌توانیم در عرصه انتخاب هوشیارتر عمل کنیم.

در ازدواج مدرن، مساله مجاورت فیزیکی یا شبه‌فیزیکی دو غیرهمجنس (مانند فضای چت و شبکه‌های مجازی و...) نقش اعجاز‌آمیزی در متقاعدسازی دو جنس به این که از هر جهت با هم تفاهم دارند، بسیار پررنگ است. در حالی که در ازدواج سنتی بنا بر این است که طرفین تا پیش از جلسات معارفه رسمی از هرگونه مجاورت فیزیکی یا شبه‌فیزیکی به دور باشند و بی‌دلیل توهم و سودای کفویت در سر نپرورانند، ضمن این‌که در ازدواج سنتی والدین از همان ابتدا در جریان امور هستند، ولی در ازدواج مدرن معمولاً رابطه دختر و پسر بدون اطلاع والدین یکی از طرفین یا هر دو صورت می‌گیرد و این مخفی‌کاری سنگ‌بنای بسیاری از مخالفت‌های والدین با اصل ازدواج یا در متن زندگی زناشویی می‌شود.

رضایت‌مندی زناشویی

این دکتر روان‌شناس تصریح می‌کند: متأسفانه برخی جوانان برداشت غیرواقعی یا ناقصی از فرآیند ازدواج سنتی دارند و بعضاً این گونه می‌پندارند که ازدواج سنتی یعنی این که آنها حق انتخابشان را به والدین واگذار کنند یا این که به نحو رسوم منسوخ گذشته نباید تا پیش از ازدواج همسرشان را ببینند. همه اینها با روح اسلام منافات دارد و آنچه مورد تأیید اسلام است، این‌که دختر و پسر به دور از هر گناهی سه مرحله در ازدواج سنتی، یعنی جلسات معارفه رسمی، تحقیقات محلی و مشاوره پیش از ازدواج را برای نیل به یک انتخاب صحیح، ملاک‌مند و همه‌جانبه‌نگر طی کنند.

با واقعیت جامعه امروز چه کنیم؟

در جامعه امروز ما به دلیل کمرنگ شدن ازدواج‌های سنتی اغلب جوانان برای آشنایی بیشتر با جنس مخالف و افزایش قدرت در انتخاب همسر، اقدام به برگزاری مهمانی، تفریحات مختلط دسته‌جمعی یا سفرهای گروهی می‌کنند یا با متوسل شدن به شبکه‌های به اصطلاح اجتماعی وایبر و فیسبوک یا با گذاشتن تصاویری نامناسب از خود یا خانواده‌شان در شبکه‌های اجتماعی، سعی دارند تا از این طریق بتوانند همسریابی کنند. یا آن‌که برخی از خانم‌ها با این گمان که پوشش و حفظ کامل حجاب در اجتماع موجب مخفی ماندن زیبایی و کمالات آنها می‌شود، سعی در آراستن و پوشیدن لباس‌های نامناسب و محرک در جامعه دارند که معمولاً هم این اقدامات هیچ نتیجه مثبتی به همراه نخواهد داشت. با توجه به این‌که معاشرت‌های فامیلی به یکی دو بار در سال خلاصه می‌شود و ارتباطات خانوادگی کمرنگ شده، یک جوان که بخواهد از راه صحیح و براساس هم کفو بودن و سلیق خود، شریک زندگی‌اش را انتخاب کند، چگونه و از چه طریقی می‌تواند قدرت انتخاب خود را برای گزینش همسر آینده بالا ببرد؟

دکتر عابدینی مهم‌ترین عامل برای تداوم ازدواج‌های به سبک سنتی و افزایش قدرت انتخاب در همسرگزینی را وجود واسطه یا معرف می‌داند و می‌افزاید: در گذشته نه‌چندان دور که نرخ طلاق این‌قدر بالا نبود، بسیاری از زنان و مردان، نقش واسطه را در معرفی دختران و پسران ایفا می‌کردند و حلقه مفقوده‌ای به نام واسطه‌ها در فرآیند ازدواج سنتی وجود نداشت. امروزه به دلایل بسیار از جمله شیوع نگران‌کننده طلاق در خانواده‌های ایرانی کمتر کسی جرأت می‌کند زیر بار این مسئولیت برود و این امر نامیمون باعث شده برخی دختران پاکدامن از ترس این که نکند در این وانفسا از نعمت ازدواج محروم بمانند، از هر راهی به عرضه آسیب‌زای خود می‌پردازند.

به گفته این روان‌شناس، باید چاره‌ای اندیشید که دختران معصوم این مرز و بوم ناچار به این جلوه‌گری‌های غیرعزت‌مندانانه

نگردند و واسطه‌ها با آسودگی خاطر بیشتری به معرفی مورد بپردازند.

البته این مساله در مورد پسرها هم صدق می‌کند؛ یعنی وقتی می‌بینند کسی نیست در اصطلاح، بموقع برایشان آستین بالا بزند با اتکا بر تجربیات ناقص خود به بهانه ازدواج و پاسخ به نیازهای جنسی و عاطفی در محیط جامعه با جنس مخالف وارد رابطه شده و چون انتخابی سطحی و براساس ظواهر داشته‌اند، به در بسته خورده و با مشکلاتی مواجه می‌شوند و از همه بدتر آن که چون زن و مرد به دلیل انتخاب سطحی در زندگی دچار شکست و لطمه می‌شوند، احتمال این‌که در جامعه تبدیل به فردی آسیب‌زا شوند، زیاد است.

دکتر عابدینی به یکی دیگر از پیامدهای منفی ازدواج‌های مدرن اشاره می‌کند و می‌گوید: متأسفانه سهل‌انگاری صاحب‌نظران و مسئولان جامعه در پیشگیری از رخداد ازدواج‌های مدرن موجب شده است تعدادی از جوانان امروزی به دلیل مشکل شدن ازدواج رسمی و رنگ‌پریدگی باورهای سنتی و فرار از بار تعهد و مسئولیت، به زندگی مشترک بدون ازدواج رسمی یا به اصطلاح کارشناسان ازدواج سفید روی آورند. ازدواج سفید نوعی دیگر از ازدواج‌های مدرن و غربی است. به این صورت که زن و مرد بدون این‌که خطبه عقد یا صیغه‌ای بین‌شان جاری شود، با یکدیگر همخانه شده و چون این همخانگی در جامعه اسلامی پدیده‌ای نامتعارف است، آماری از این نوع ازدواج‌ها که اغلب مخفیانه و به دور از نظر والدین است، در دست نیست و در کشور جریان خاموش اما رو به گسترشی دارد.

راه‌حل چیست؟

عابدینی با تاکید بر این‌که برای ترغیب جوانان به ازدواج سنتی آن هم از طریق صحیح، نیاز به بنگاه‌هایی معتمد است که با توجه به شرایط و هم‌کفو بودن خانواده‌ها، دختر و پسر را به یکدیگر معرفی کنند، می‌افزاید بهتر است این واسطه‌ها از میان اقوام، دوستان یا معتمدان مساجد باشند؛ زیرا این افراد صمیمیت و نزدیکی بیشتری با خانواده‌ها داشته و به دلیل شناختی که از دو طرف دارند، مهره اصلی انطباق‌ات اولیه واقع شده و بهتر و معقول‌تر می‌توانند جوانان شایسته را شناسایی و به یکدیگر معرفی کنند.

این دکتر روان‌شناس با اشاره به این‌که واسطه‌ها باید صادقانه، دلسوزانه و البته دوراندیشانه پا در این وادی خدایسندانه نهند، بیان می‌کند: معرف باید از همان ابتدا برای والدین طرفین جا بیندازند نقشی جز معرفی و واسطه خیر بودن ندارد و مسئولیت سلامت یا عدم سلامت ازدواج از صفر تا صد به‌عهده والدین و خود دختر و پسر است که باید با فرهنگ‌سازی، تنگناها و موانع موجود در امر واسطه‌گری را برچید و بار دیگر این امر مقدس را در کشور رونق بخشید.